

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Agricultura,
Desarrollo Rural, Emergencia
Climática y Transición Ecológica

SOTSSECRETARIA

INFORME MENSUAL DE CONJUNTURA AGRÀRIA I SEGUIMENT DE LA SEQUERA COMUNITAT VALENCIANA

**Comunitat
Valenciana**

NOVEMBRE 2022

Clementina clemenules
Font: OCA LA PLANA BAIXA

**SERVEI DE DOCUMENTACIÓ, PUBLICACIONS I
ESTADÍSTICA DEPARTAMENTAL**

ÍNDEX

1. RESUM.....	4
2. INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS.....	6
2.1. TEMPERATURES I PRECIPITACIONS.....	6
2.2. RESERVA D'HUMITAT DEL SÒL.....	9
2.3. ÍNDEX DE PRECIPITACIÓ ESTANDARDITZAT (Índex de sequera).....	10
3. SITUACIÓ DELS EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS.....	11
3.1. RESUM.....	11
3.2. XÚQUER.....	12
3.3. SEGURA.....	14
3.4. TRANSVASAMENT TAJO-SEGURA.....	15
4. DANYS PUNTUALS I SEQUERA EN CULTIUS.....	17
4.1. DANYS.....	17
5. ESTAT DELS CULTIUS.....	20
5.1. CEREALS GRA.....	20
Cereals d'hivern.....	20
Cereals d'estiu.....	20
Arròs.....	20
Dacsa.....	20
5.2. TUBERCLES.....	21
Creïlla.....	21
Moniato.....	21
Xufa.....	21
5.3. INDUSTRIALS.....	21
Aromàtiques.....	21
5.4. FARRATGERES.....	21
Alfals.....	21
5.5. HORTALISSES.....	22
Carxofa.....	22
Api verd.....	22
Albergínia.....	22
Bròcolí.....	22
Carabasseta.....	23
Carabassa.....	23
Ceba.....	23
Col de cabdell.....	23
Coliflor.....	24
Escarola.....	24
Espàrrecs.....	24
Espinacs.....	24

Faves.....	24
Bajoques.....	24
Encisam.....	25
Nap, napicol i xirivia.....	25
Cogombre.....	25
Julivert.....	25
Tomaca.....	25
Carlota.....	26
5.6. CÍTRICS.....	26
Mandariner.....	26
Taronger.....	26
Llimera.....	27
Aranger.....	27
5.7. FRUITERS.....	27
Fruiters de llavor.....	27
Nisprer.....	27
Fruiters de pinyol.....	28
Altres fruiters.....	28
Alvocater.....	28
Caquier.....	28
Magraner.....	29
5.8. FRUITA SECA.....	29
Ametler.....	29
Avellaner.....	30
Anouer.....	30
5.9. GARROFERA.....	30
5.10. VINYA.....	30
Raïm de taula.....	30
Raïm de vinificació.....	31
Vivers de vinya.....	31
5.11. OLIVAR.....	31
5.12 SITUACIÓ DE LES PASTURES (NDVI).....	32

1. RESUM

El mes de novembre de 2022 va resultar **extremadament càlid** amb una temperatura mitjana que va superar en 2,4 °C la del període 1981-2010. Va ser el mes de novembre més càlid a la Comunitat Valenciana des que existeixen registres. L'anomalia de temperatura va ser molt homogènia, tant en el litoral com a l'interior. Les temperatures es van mantindre en valors superiors a la mitjana normal durant gran part del mes, amb tres pics càlids molt destacats els dies 1, 17 i 23. Pel que fa a la precipitació, l'acumulada va arribar als 67,3 l/m², que és un 18 % superior a la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (56,9 l/m²), i el mes es va considerar **humit**, encara que amb gran diferència entre províncies, ja que a la província de Castelló l'acumulat mitjà provincial va ser el doble que el valor normal, mentre que a València el mes va tindre un dèficit del 17 % i a Alacant del 32 %. Les precipitacions més importants es van registrar durant el temporal de pluges torrencials dels dies 11 i 12.

Respecte a la humitat **del sòl**, a la fi de novembre, el percentatge d'humitat, en les capes superficials, es va situar majoritàriament entre el 10 % i el 60 % en el territori de la Comunitat Valenciana. Quant a la reserva en les capes profundes, aquesta va estar entre el 60 % i el 98 % a la major part de la província de Castelló i per damunt del 98 % en punts del Baix Maestrat. A la província de València en el litoral nord va estar entre el 40 % i el 60 %, mentre que a la zona litoral sud ho va fer entre el 80 % i el 98 %. A l'interior es van observar valors entre el 20 % i el 40 %. D'altra banda, a la província d'Alacant es van apreciar en el nord de la Marina Alta percentatges d'humitat entre el 60 % i el 98 %. En la resta de la província la humitat en capes profundes es va situar entre el 10 % i el 40 %.

Pel que fa a la **reserva hídrica**, al novembre va tornar a disminuir el volum embassat respecte al mes anterior a la conca del Segura, però a la conca del Xúquer i al subsistema Entrepeñas-Buendía es va observar un lleu augment en l'aigua embassada.

En relació amb l'**estat dels cultius**, en els **cereals d'hivern** en algunes zones, aprofitant les pluges de principis de novembre, es van iniciar les sembres. Respecte als **cereals d'estiu**, en el cultiu de l'arròs després del fangueig es van inundar els camps.

Van continuar durant el mes els trasplantaments d'hortalisses d'hivern com *brassica*, encisams, espinacs, api o cebes. Així mateix, es van collir els primers cicles d'algunes d'aquestes hortalisses i la primera brotació de les carxofes en les diferents àrees productores.

Pel que fa als cítrics, durant el mes de novembre es va iniciar la campanya de la clementina *clemenules*, varietat per excel·lència de la província de Castelló i de la clementina *orogrande*. Va continuar la de la taronja *navelina*, i va finalitzar la de les clementines *clemenrubí* i *oronules*. En les àrees més precoces es van iniciar la collita de l'híbrid *clemenvilla*. A la província d'Alacant es van collir la llima *fina* i l'aranja *roja*.

Pel que fa als **fruiters**, al novembre va concloure la recollida de les pomes tardanes. Es va collir l'alvocat *bacon*. Va prosseguir a bon ritme la campanya de caqui, que estava molt avançada en concloure el mes.

En l'ametler, amb la campanya ja finalitzada, es va constatar la baixa collita obtinguda. Es van iniciar les tasques de poda.

Va continuar la collita de **raïm de taula** de les varietats *crimson*, *red globe*, *ideal* i *aledo* al Vinalopó Mitjà. La vinya de **vinificació** va començar la parada hivernal i es van iniciar les labors de poda.

En l'olivera es va generalitzar la recol·lecció en totes les zones productores. La collita va ser molt escassa i a la fi de mes la recollida pràcticament havia conclòs.

2. INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS

2.1. TEMPERATURES I PRECIPITACIONS

El mes de novembre de 2022 va ser *extremadament càlid* a la Comunitat Valenciana, segons AEMET. La temperatura mitjana, 14,0 °C, va ser 2,4 °C més alta que la de la climatologia de referència (11,6 °C), i la precipitació mitjana acumulada, amb 67,3 l/m², va resultar un 18 % superior a la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (56,9 l/m²) i el mes es va considerar *humit*.

En comparar les dades amb les proporcionades per la xarxa SIAR de l'IVIA, les estacions del qual es troben més pròximes a la costa, s'observa que la temperatura mitjana registrada va arribar als 1,5 °C (1,5 °C superior als registres d'AEMET), i la precipitació mitjana va ser de 5 2,1 l/m², lleugerament inferior a la de l'agència estatal.

NOVEMBRE 2022	T. mitjana mín. °C	T. mitjana med. °C	T. mitjana màx. °C	Pp. Mitjana (l/m ²)
ALACANT	10,7	15,9	21,8	29,3
CASTELLÓ	10,3	15,3	21,4	142,3
VALÈNCIA	10,2	15,4	21,4	52,1
C. VALENCIANA	10,4	15,5	21,5	74,6

Font: Red SIAR i elaboració pròpia

Segons les dades de la xarxa SIAR, la temperatura mitjana de novembre de 2022 va arribar als 15,5 °C , 2,5 °C superior que la mitjana del període 2007-2021 (13,0 °C). D'altra banda, la mitjana de les mínimes va ser de 10,4 °C, 2,3 °C per damunt de la mitjana del període 2007-2021 (8,1 °C). Respecte a la temperatura màxima, la mitjana es va situar en 21,5 °C que és 2,6 °C superior a la del període de referència (18,9 °C).

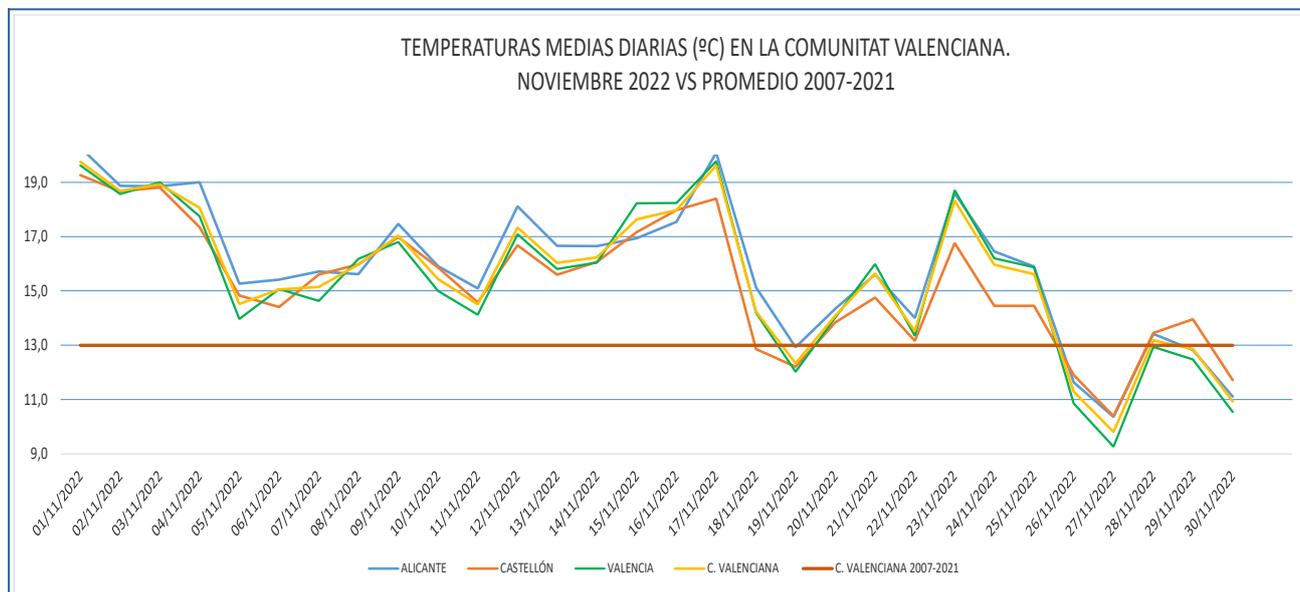
Novembre de 2022, igual que va ocórrer amb el mes d'octubre, va ser el més càlid a la Comunitat Valenciana des que existeixen registres. Molts observatoris van superar el seu rècord històric de temperatura mitjana mensual per a aquest mes, entre aquests el d'Alacant i el de València.

L'anomalia de temperatura va ser molt homogènia, tant al litoral com a l'interior, amb registres que van ser entre 2 °C i 3 °C més alts que la mitjana climàtica normal.

Les temperatures es van mantindre en valors superiors a la mitjana normal durant gran part del mes, amb tres pics càlids molt destacats els dies 1, 17 i 23. Els valors més alts van ser 30,0 °C a Sumacàrcer i 29,0 °C a Elx el dia 1; i 29,4 °C a Xàtiva, 29,0 °C a Carcaixent i 28,9 °C a Lliria el dia

6. Les temperatures més baixes es van registrar el dia 27, amb -3,7 °C a Villena, -2,9 °C a Ademuz, -2,5 °C a Jalance i -2,4 °C a Fontanars dels Alforins.

Fuente: Xarxa SIAR i elaboració pròpia

pròpia

La precipitació acumulada va arribar als 67,3 l/m², que és un 18 % superior a la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (56,9 l/m²), encara que amb gran diferència entre províncies, ja que a la província de Castelló l'acumulat mitjà provincial va ser el doble del valor normal, mentre que a València el mes va tindre un dèficit del 17 %, i a Alacant del 32 %.

Les precipitacions més importants es van registrar durant el temporal de pluges torrencials dels dies 11 i 12. Una depressió aïllada en nivells alts de l'atmosfera (DANA) entre els dies 10 i 12 de novembre va provocar a la Comunitat Valenciana tempestes localment fortes i persistents en el litoral, especialment a València i Castelló. El divendres dia 12, a partir del matí, es va intensificar el flux de vent a la província de Castelló, per la qual cosa durant aquell dia, a més d'afectar el litoral, les precipitacions també van afectar zones de l'interior nord d'aquesta província.

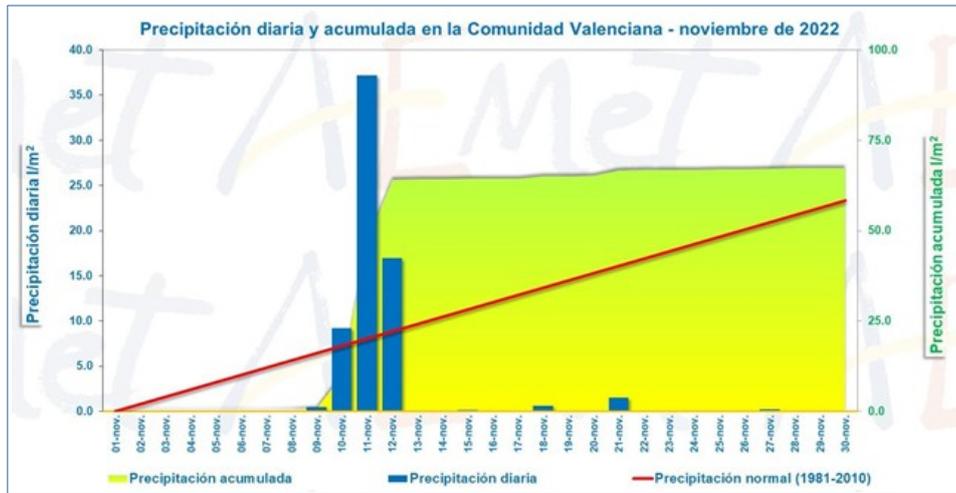
Les fortes pluges van arribar a superar, en alguns punts, els 300 l/m² en tot just 24 hores. L'episodi va ocasionar el desbordament de barrancs i rambles, i inundacions en diferents explotacions. A més, en determinades zones, les tempestes van descarregar acompanyades de pedra de fins a 2 cm de diàmetre.

Les zones més castigades pel temporal són el Baix Maestrat a Castelló amb acumulats de 395 l/m² a Xert, 377,6 l/m² en Rossell i 256,7 l/m² a Sant Mateu. També la comarca de la Plana Baixa va patir les incidències de les pluges torrencials, principalment en municipis pròxims a la costa, com Vila-real amb 271,6 l/m², les Alqueries amb 252 l/m², Borriana amb 221 l/m² o Nules amb 192 l/m²,

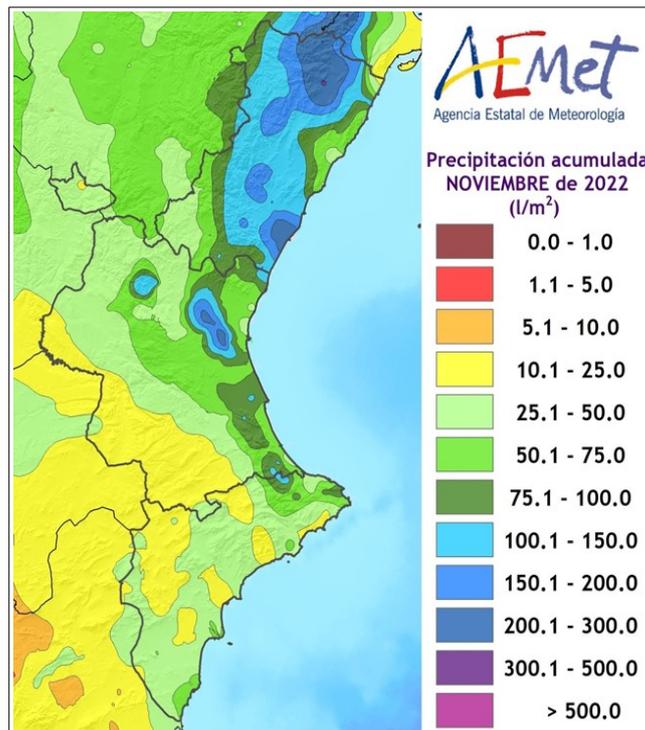

entre altres. Ha sigut en aquesta comarca on l'episodi de pedra ha tingut més virulència i ha afectat, fins i tot, la fusta dels cítrics en diverses localitzacions.

Pel que fa a la província de València les àrees més afectades es troben a l'Horta Oest en municipis com Torrent 231,6 l/m², Aldaia 216,6 l/m², i al Camp de Túria en municipis com Riba-roja de Túria amb 228 l/m² i la Pobla de Vallbona amb 213,4 l/m² i Benaguasil amb 181,3 l/m².

En funció a la precipitació normal en cada punt del territori, novembre va tindre un caràcter *sec* o *molt sec*, en un 20 % del territori, corresponent a zones de l'interior de València i del nord d'Alacant. El caràcter va *ser humit* o *molt humit* a la meitat del territori, corresponents a zones de l'extrem sud d'Alacant i, sobretot, a la meitat nord de València i província de Castelló, on també va haver-hi zones reduïdes on el caràcter va ser *extremadament humit*.

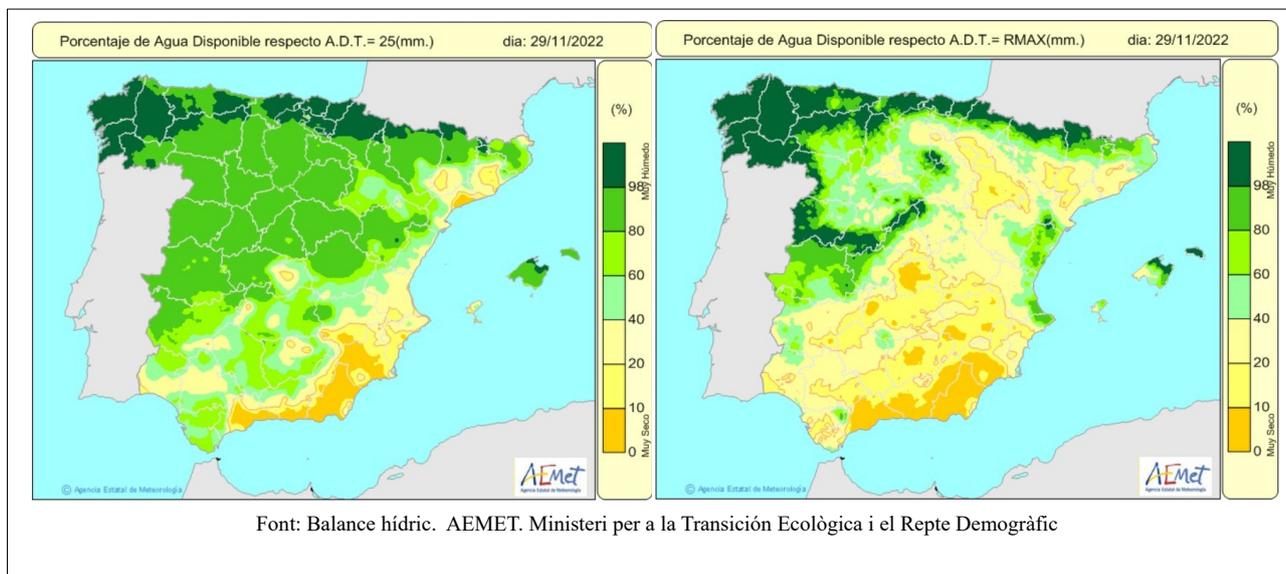
Fuente: AEMET. Ministerio per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

2.2. RESERVA D'HUMITAT DEL SÒLⁱ

El *Boletín Hídrico Nacional*, elaborat decennalment per AEMET, recull la situació de la humitat del sòl referida al percentatge d'aigua disponible per a les plantes, en la capa superficial i en profunditat (profunditat de les arrels) per a tot el territori nacional.

Així, segons en el balanç hídric de data 29/11/2022, el percentatge d'humitat en les capes superficials es va situar, majoritàriament, entre el 10 % i el 60 % en el territori de la Comunitat Valenciana.

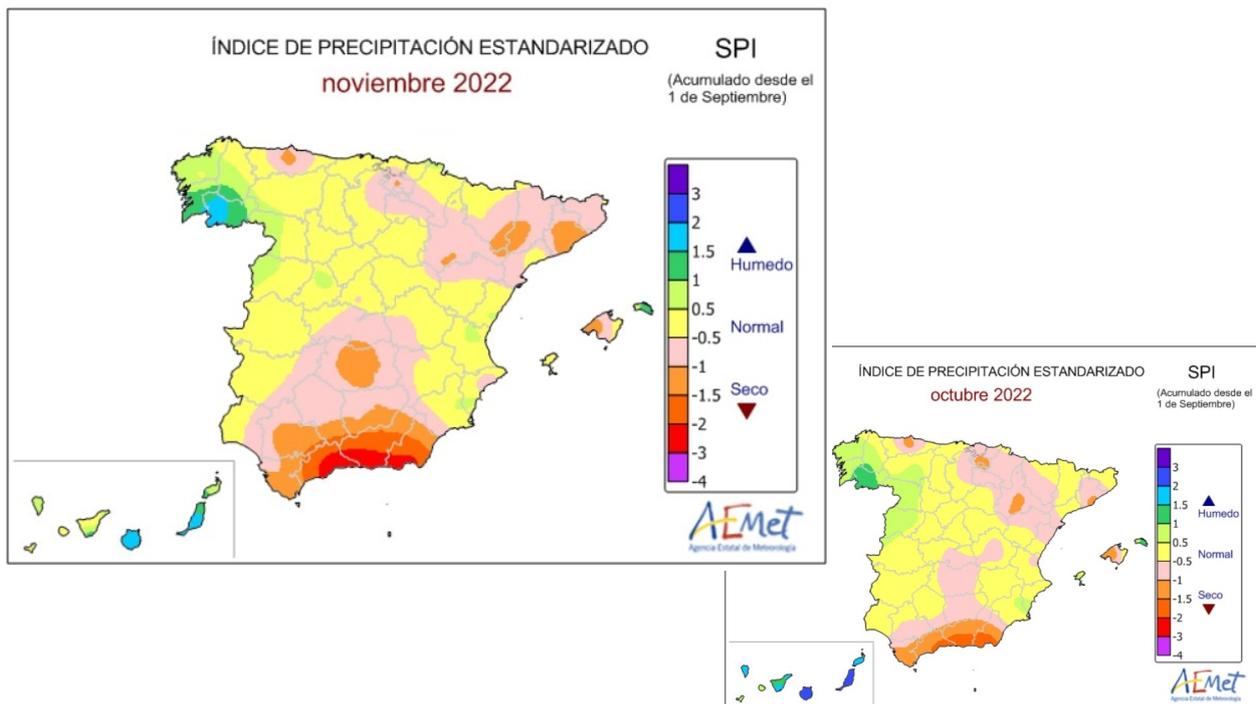
Quant a la reserva en les capes profundes, aquesta va estar entre el 60 % i el 98 % en la major part de la província de Castelló i per damunt del 98 % en punts del Baix Maestrat. A la província de València en el litoral nord es va situar entre el 40 % i el 60 %, mentre que en la zona litoral sud es va situar entre el 80 % i el 98 %. A l'interior es van observar valors entre el 20 % i el 40 %. D'altra banda, a la província d'Alacant es van apreciar en el nord de la Marina Alta percentatges d'humitat entre el 60 % i el 98 %. En la resta de la província la humitat en capes profundes es va situar entre el 10 % i el 40 %.

2.3. ÍNDEX DE PRECIPITACIÓ ESTANDARITZAT (Índex de sequera)ⁱⁱ

L'índex de precipitació estandaritzat (SPI), que elabora mensualment AEMET i que és un indicador de l'aigua acumulada des de l'inici de l'any agrícola (1 de setembre), va mostrar el novembre de 2022 valors entre -1 i 1 vegada la desviació estàndard. Aquests valors es van trobar dins de la normalitat, però van mostrar una lleugera millora respecte del mes anterior.

Font: AEMET. Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

3. SITUACIÓ DELS EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS

3.1. RESUM

La gestió de l'aigua embassada que proveeix la Comunitat Valenciana correspon en un 74,6 % a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i el 25,4 % restant a la Confederació Hidrogràfica del Segura.

Pel que fa al transvasament Tajo-Segura, aquest té una gran transcendència per al regadiu de la Comunitat Valenciana, atés que el 37 % de la superfície regable de la província d'Alacant rep a través d'aquesta infraestructura aigua dels embassaments de la capçalera del Tajo (sistema Entrepeñas-Buendía).

Las variacions respecte del mes anterior, de l'any 2021 i de les mitjanes del mateix mes dels últims 5 i 10 anys s'observen en la taula següent.

	CAP. TOTAL (hm ³)	NOVEMBRE 2022		OCTUBRE 2022		VAR % OCUPACIÓ NOV/OCT	NOV 2021 %	MITJANA 5 ANYS (%)	MITJANA 10 ANYS (%)
		EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL	EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL				
Xúquer	2.698	1.368	50,7	1.364	50,6	0,1	50,4	36,5	35,9
Segura	1.134	366	32,3	374	33,0	-0,7	33,3	25,8	35,2
Entrepeñas-Buendía	2.518	480	19,1	473	18,8	0,2	25,9	20,2	36,2 ⁽¹⁾

(1) Percentatge del total de la Conca Hidrogràfica del Tajo

Font: elaboració pròpia amb dades del MITERD

A la fi de novembre havia augmentat lleugerament el volum embassat respecte del mes anterior a la conca del Xúquer i al subsistema Entrepeñas-Buendía. A la conca del Segura, va disminuir lleument i la situació era pitjor que en les mateixes dates de l'any anterior, i que en la mitjana dels deu últims anys, però millor que en la mitjana dels últims cinc anys. Mentre que a la conca del Xúquer, l'aigua embassada superava la del mateix mes de l'any anterior i la de la mitjana dels últims deu anys. Pel que fa al subsistema Entrepeñas-Buendía, la situació a la fi del mes de novembre era pitjor que la del mateix mes de l'any anterior i que la mitjana dels últims cinc anys.

D'acord amb els plans especials de sequera (PES), s'utilitza un sistema doble d'indicadors, que diferencia les situacions de sequera prolongada (entesa com un fenomen natural), de les d'escassetat (relacionades amb problemes conjunturals en l'atenció de les demandes).

Quant a l'escassetat conjuntural, els **indicadors d'escassetat**ⁱⁱⁱ eren de *normalitat* a la unitat territorial d'escassetat (UTE) del Tajo mitjà (Entrepeñas-Buendía) i en les UTE del Segura, rius del marge esquerre, rius del marge dret i capçalera, i de *prealerta* en l'UTE del Segura sistema

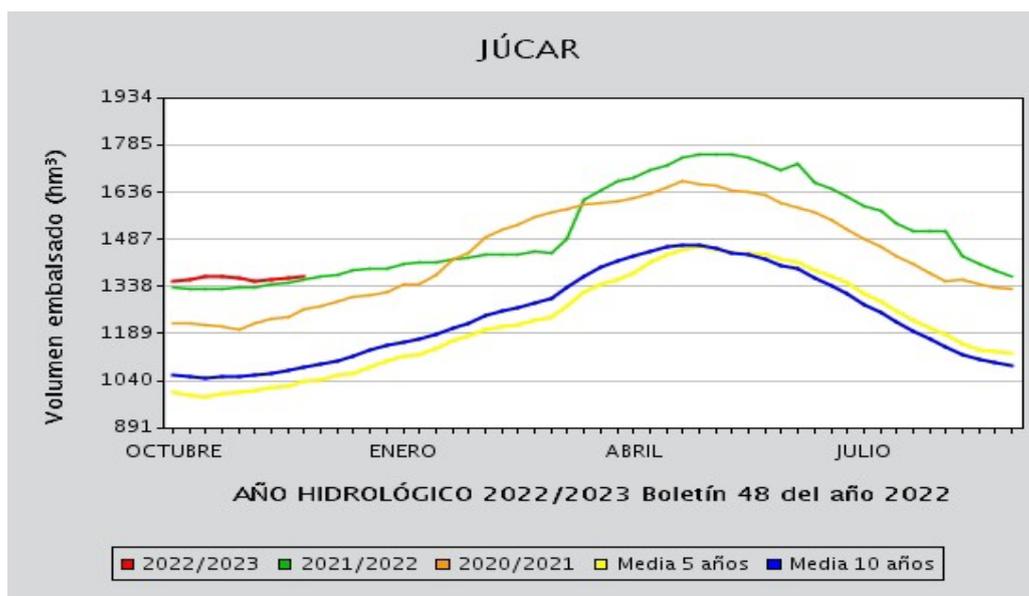

principal. En l'àmbit de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer la situació va ser de *normalitat* en la totalitat de les UTE: Sénia-Maestrat, Millars-Plana de Castelló, Palància-les Valls, Túria, Xúquer, Serpis, Marina Alta, Marina Baixa i Vinalopó-Alacantí.

Pel que fa als **indicadors de sequera prolongada**^{iv} en l'àmbit de la Confederació Hidrogràfica del Tajo, la unitat territorial de sequera (UTS) del Tajo capçalera (Entrepeñas-Buendía) a la fi de novembre prosseguia en *sequera prolongada*, situació que arrossegava des del mes d'agost, mentre que les UTS del Xúquer i del Segura estaven sense sequera prolongada.

3.2. XÚQUER

El volum d'aigua emmagatzemat en el sistema d'embassaments del Xúquer va augmentar en 4 hm³ respecte del mes d'octubre, per la qual cosa el percentatge d'ocupació va passar del 50,6 % al 50,7 %. Va mantindre valors superiors a la mitjana dels últims 10 anys i el percentatge d'ocupació va ser lleugerament superior al del mateix mes de l'any anterior.

Font. Boletín Hidrológico semanal. Ministerio per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

Els indicadors d'escassetat de la conca del Xúquer reflecteixen la impossibilitat, de manera conjuntural, d'atendre les demandes en situacions de disponibilitat hídrica reduïda. El valor de l'índex d'estat d'escassetat (IEE) per a cada unitat territorial d'escassetat (UTE) al llarg de l'últim any es pot observar en la taula següent:

ÍNDEX D'ESTAT D'ESCASSETAT

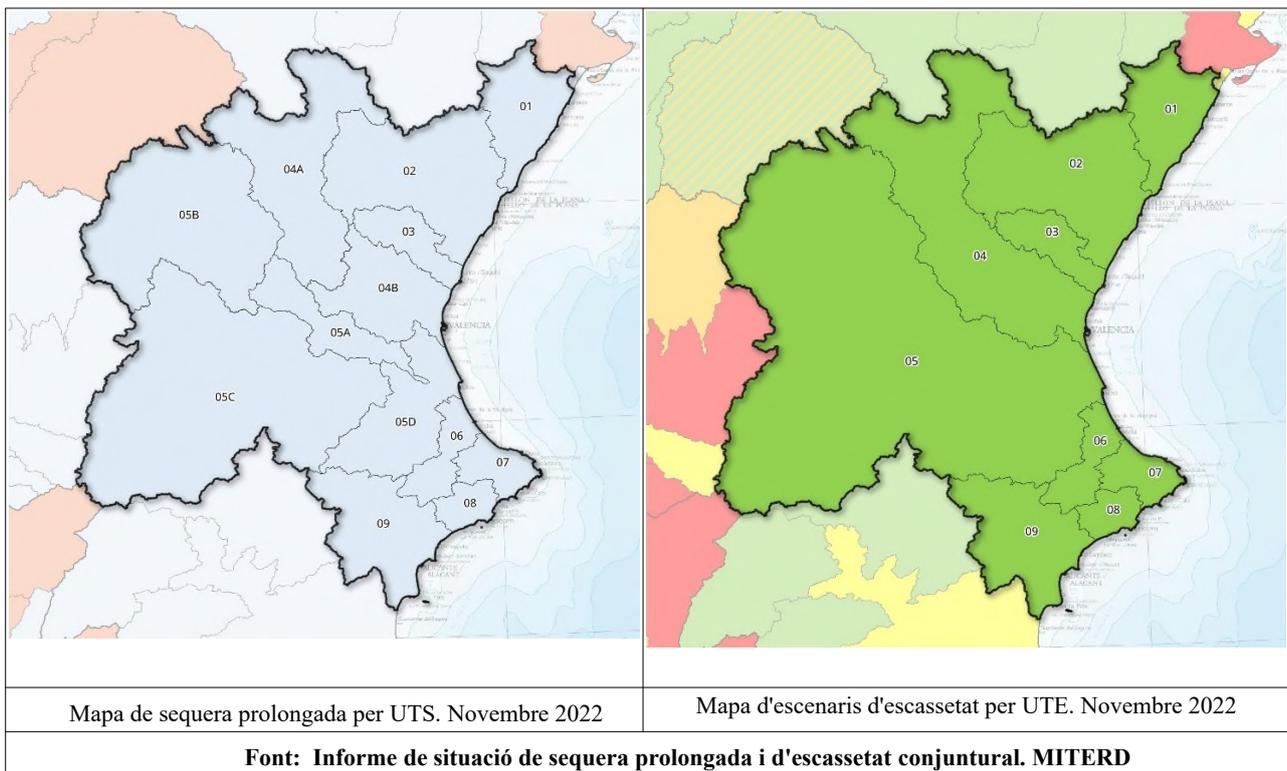
COD	UTE	DIC	ENE	FEB	MAR	ABR	MAY	JUN	JUL	AGO	SEP	OCT	NOV
080.01	Cenia-Maestrazgo	0,320	0,270	0,380	0,510	0,760	0,670	0,750	0,780	0,850	0,800	0,730	0,830
080.02	Mijares-Plana Castellón	0,620	0,550	0,570	0,590	0,820	0,780	0,760	0,810	0,810	0,710	0,760	0,780
080.03	Palancia-Los Valles	0,620	0,590	0,560	0,620	0,660	0,680	0,720	0,770	0,710	0,880	0,760	0,690
080.04	Turía	0,850	0,820	0,780	0,800	0,830	0,830	0,810	0,810	0,820	0,890	0,890	0,880
080.05	Júcar	0,740	0,650	0,590	0,620	0,650	0,690	0,690	0,690	0,700	0,750	0,780	0,720
080.06	Serpis	0,520	0,460	0,440	0,830	0,850	0,870	0,890	0,840	0,850	0,750	0,790	0,760
080.07	Marina Alta	0,350	0,200	0,220	0,570	0,960	0,950	0,950	0,950	0,950	0,970	0,970	0,940
080.08	Marina Baja	0,410	0,370	0,310	0,790	0,880	0,930	0,900	0,880	0,840	0,810	0,750	0,660
080.09	Vinalopó-Alacantí	0,610	0,580	0,570	0,840	0,910	0,860	0,820	0,790	0,790	0,830	0,840	0,830

ESCENARIS:

Normalitat ■ Prealerta ■ Alerta ■ Emergència ■

Font: Informe de situació de sequera prolongada i d'escassetat conjuntural. MITERD

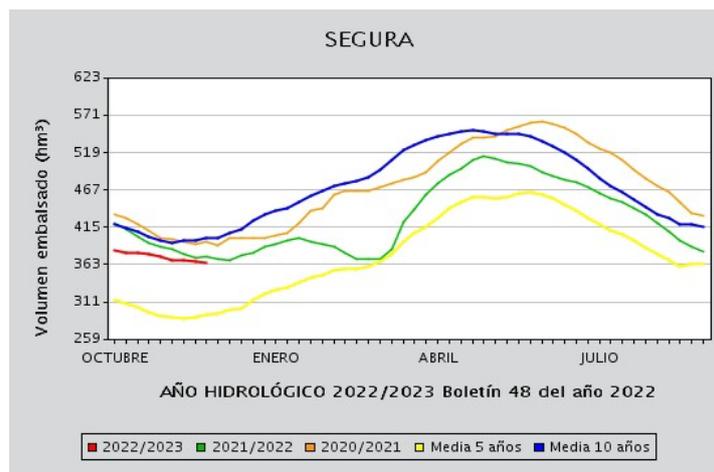
A continuació es mostra el mapa de sequera prolongada i d'escenaris d'escassetat a la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer del mes de novembre de 2022. S'aprecia que totes les UTS estaven en situació d'absència de sequera prolongada.

3.3. SEGURA

El volum d'aigua emmagatzemat en el sistema d'embassaments del Segura va disminuir respecte del mes d'octubre en passar de 374 hm³ a 366 hm³. El percentatge d'ocupació va ser del 32,3 %, mentre que en el mateix mes de l'any anterior era del 33,3 %.

Font. Boletín Hidrológico semanal. Ministerio per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

Els indicadors d'escassetat de la conca del Segura reflecteixen la impossibilitat, de manera conjuntural, d'atendre les demandes en situacions de disponibilitat hídrica reduïda. El valor de l'índex d'estat d'escassetat (IEE) per a cada unitat territorial d'escassetat (UTE) al llarg de l'últim any es pot observar en la taula següent:

ÍNDEX D'ESTAT D'ESCASSETAT

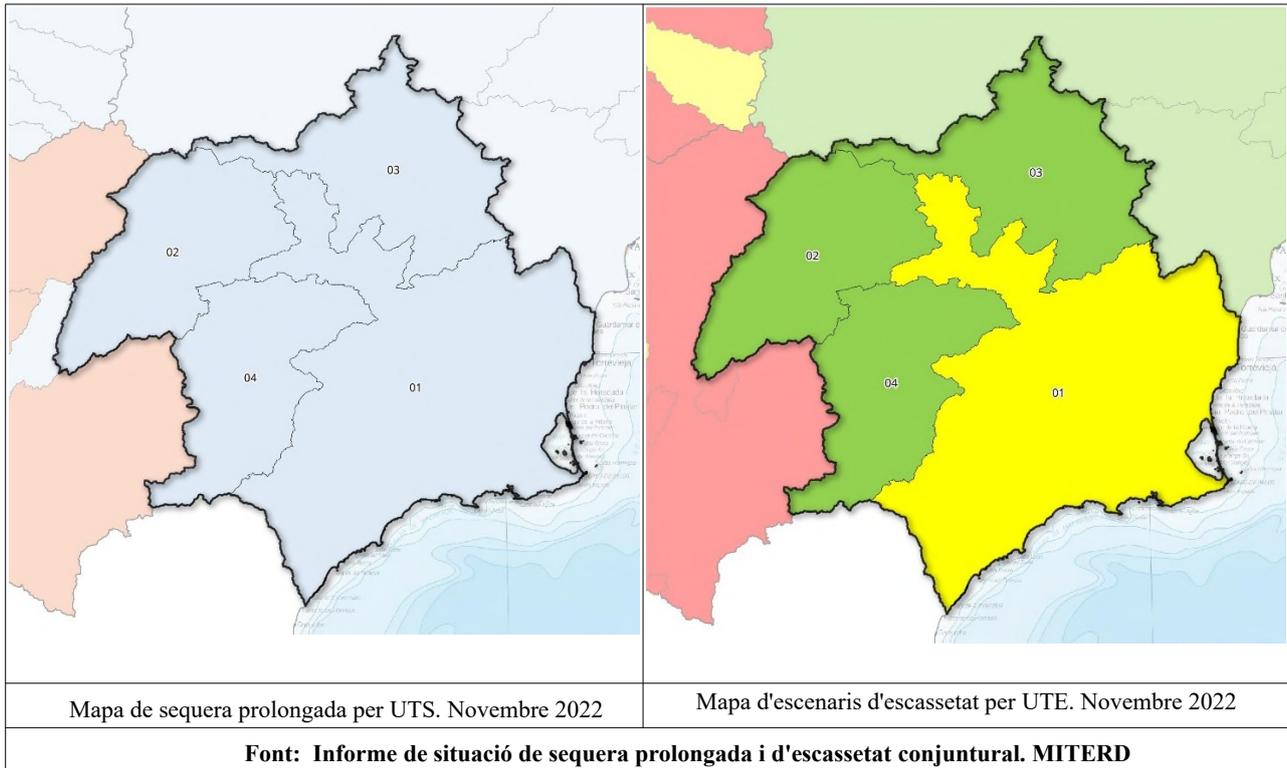
COD	UTE	DIC	ENE	FEB	MAR	ABR	MAY	JUN	JUL	AGO	SEP	OCT	NOV
070.01	Sistema Principal (y Global)	0,438	0,391	0,307	0,370	0,436	0,447	0,416	0,367	0,324	0,308	0,309	0,309
070.02	Cabecera	0,356	0,325	0,340	0,493	0,581	0,506	0,472	0,489	0,522	0,611	0,638	0,604
070.03	Ríos Margen Izquierda	0,632	0,470	0,337	0,574	0,655	0,693	0,573	0,611	0,671	0,620	0,629	0,646
070.04	Ríos Margen Derecha	0,482	0,425	0,340	0,768	0,806	0,800	0,894	0,938	1,000	0,898	0,943	0,851

ESCENARIS:

Normalitat ■ Prealerta ■ Alerta ■ Emergència ■

Font: Informe de situació de sequera prolongada i d'escassetat conjuntural. MITERD

A continuació es mostra el mapa de sequera prolongada i d'escenaris d'escassetat a la Demarcació Hidrogràfica del Segura del mes de novembre de 2022. S'aprecia que totes les UTS estaven en situació d'absència de sequera prolongada.

3.4. TRANSVASAMENT TAJO-SEGURA

A la fi del mes de novembre de 2022, les existències del conjunt d'embassaments Entrepeñas-Buendía van arribar als 480 hm³, xifra major que la del mes anterior (473 hm³). El percentatge d'ocupació es va situar en 19,1 %, lleugerament inferior a la mitjana dels últims cinc anys (20,2 %).

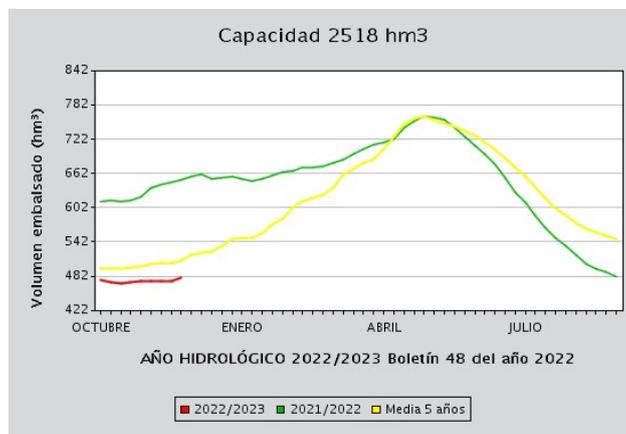
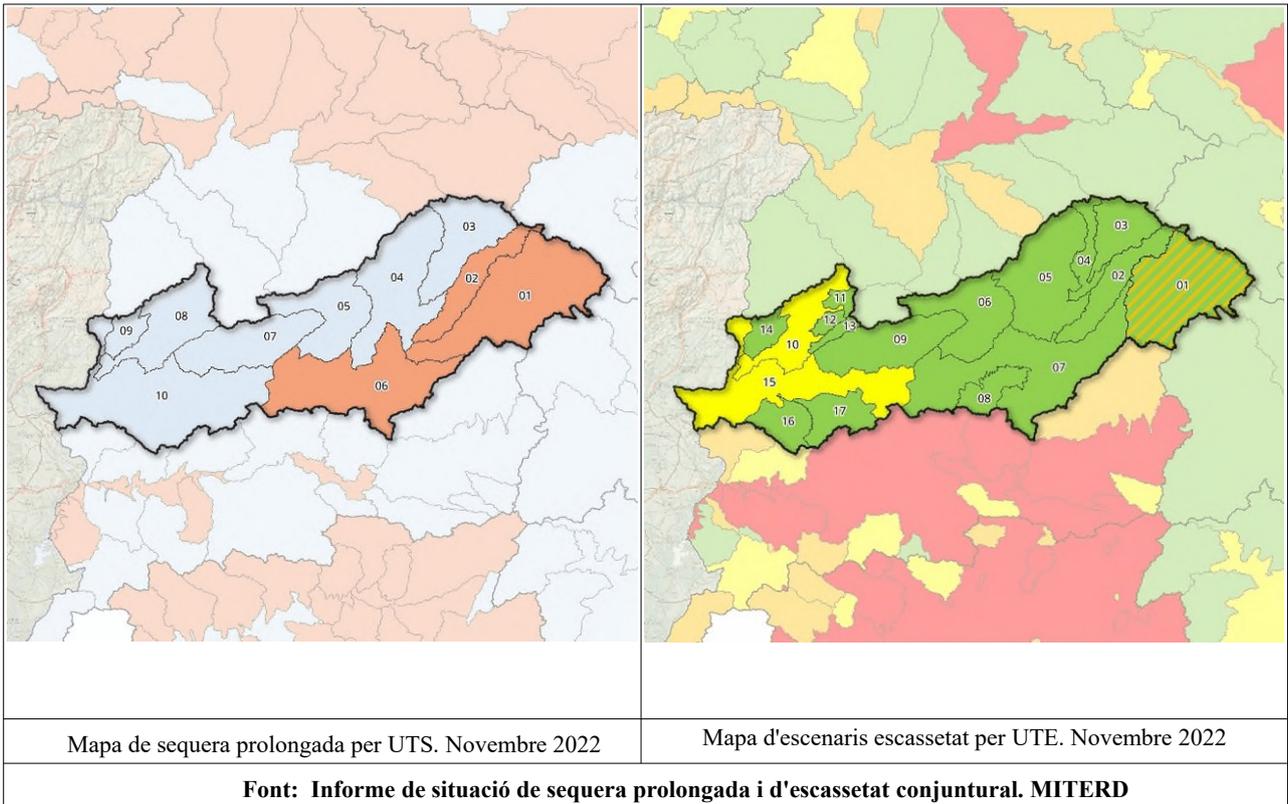
L'UTE Tajo mitjà utilitza com a **indicador de l'estat d'escassetat** les reserves dels embassaments d'Entrepeñas i Buendía. D'acord amb aquest paràmetre la unitat territorial d'escassetat es trobava en estat de *normalitat*.

Quant a l'**indicador de sequera prolongada** la UTS capçalera, a la fi de novembre seguia en *sequera prolongada*.

Indicadores de sequía prolongada. Evolución mensual:

COD	UTS	DIC	ENE	FEB	MAR	ABR	MAY	JUN	JUL	AGO	SEP	OCT	NOV
030.01	Cabecera	0,470	0,480	0,390	0,360	0,360	0,390	0,380	0,360	0,220	0,230	0,150	0,230

Font. Boletín Hidrológico semanal. Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

4. DANYS PUNTUALS I SEQUERA EN CULTIUS

4.1. DANYS

E mes de novembre de 2022 va ser *extremadament càlid* a la Comunitat Valenciana, amb una anomalia de temperatura molt homogènia. Quant a les precipitacions, l'acumulat mensual va arribar els 67,3 l/m², un 18 % superior a la de la mitjana del període 1981-2010, per la qual cosa es va considerar *humit*, encara que amb gran diferència entre províncies, ja que a la província de Castelló l'acumulat mitjà provincial va ser el doble que el del valor normal, mentre que a València el mes va tindre un dèficit del 17 %, i a Alacant del 32 %.

Alacant

A la província d'Alacant, no es van produir danys de gravetat en els cultius produïts per episodis meteorològics el mes de novembre.

Castelló

Les **elevades temperatures** del mes per si mateixes no van provocar danys, però van contribuir a una disminució en la qualitat comercial dels cultius d'hivern que necessiten un salt tèrmic per a arribar al punt òptim de recol·lecció com les *brassica*. També la falta de salt tèrmic va provocar un retard en la coloració en els cítrics primerencs, els quals van iniciar la temporada amb un retard del desverdiment natural del fruit i van haver d'entrar en la cambra de desverdiment per a aconseguir el color adequat per a la comercialització.

Respecte de les precipitacions, les més importants es van registrar durant el temporal de pluges torrencials dels dies 11 i 12 de novembre. Aquestes pluges, en els llocs on es van produir per si mateixes no van causar danys de consideració, encara que alguns estancaments d'aigua van poder causar algunes malalties per fongs segons l'estat dels cultius. En zones molt concretes les pluges van estar acompanyades de granís que sí que va provocar danys puntuals.

Els termes municipals que més es van veure afectats per l'episodi de **granís**, això sí parcialment, van ser Borriana i les Alqueries, i en menor mesura Nules, Vila-real, Almassora i Betxí.

El granís va provocar defoliació parcial en els cítrics, sobretot, en aquells prèviament danyats per aranya roja (*Tetranychus urticae*). La quantitat de fruits sobre el sòl com a conseqüència directa del granís, en general, va ser mínima, encara que sí que es van veure parcel·les en el terme municipal de Borriana amb caigudes significatives. Els fruits cítrics de les zones afectades pel granís van presentar l'epidermis visiblement marcada en aquells que encara estaven verds, mentre aquells l'índex de maduració dels quals ja estava més avançat van presentar badat de fruits.

En les tempestes dels dies 11 i 12 de novembre va pedregar també en el terme de Nules. El dia 11 la tempesta va incidir sobretot en el polígon 11 de Nules. Aquesta va ser la tempesta que més mal va fer, i va arribar en alguna parcel·la al 40 % de la collita. El dia 12 va afectar una zona més àmplia, però amb un menor intensitat.

Una altra de les zones on la pluja va estar acompanyada per **granís** i va provocar danys mesurables va ser la zona de Benicarló al Baix Maestrat. En aquesta comarca la pedra, que va ser un episodi localitzat, va obligar a retirar algunes parcel·les senceres d'encisam i de bròcolí. En les plantacions que van quedar en el camp es va produir una reducció dels rendiments a causa dels minvaments per lesions tant en hortalisses de fulla, com en hortalisses de flor. En un principi, no es van considerar importants, amb xicotetes lesions en les fulles, però a mesura que va anar transcorrent el temps els problemes d'humitats i aquestes lesions en els cultius van afavorir la presència d'alternària. En *brassica* es van veure afectats els cultius d'aquest cicle, s'espera que es normalitze la situació amb les noves plantacions que entren en recol·lecció. En la carxofa l'afecció durarà la resta de campanya, i comprometrà part de la producció. A més, l'embassada va provocar asfíxia radicular en moltes parcel·les i va ocasionar la mortalitat de plantes i la depreciació de rendiments tant en volum com en qualitat; la varietat que va resultar més afectada va ser l'híbrida, per tractar-se d'una planta amb major vigor i de fulles més fines.

En municipis més a l'interior al Baix Maestrat, la intensitat de les **pluges** va ser torrencial, amb registres pròxims a 400 l/m² en dos dies a Rossell i Xert. En general, va haver-hi afeccions en camins, regalls en les parcel·les i dificultat en els accessos de les parcel·les i granges. A Rossell es van quedar sense subministrament elèctric quasi un dia. Les granges disposaven de grups electrògens i es van proveir amb aquests. A Xert, l'aigua va entrar en algunes granges. També van estar incomunicats per telèfon durant tres dies.

En altres comarques, les pluges, en general, van ser beneficioses, i encara que també va haver-hi pedra localitzada, no van tindre pràcticament repercussió en els cultius. Així, a l'Alt Maestrat, es va constatar pedra a Benassal on va afectar una zona molt localitzada de cultiu d'olivar. Es van produir arrossegaments de l'avellana que encara quedava per recollir. També es va constatar pedra a la zona de l'Alt Palància, molt localitzada a la partida Cabrera a Segorbe, amb poca repercussió en els cultius. Va afectar la poca oliva que encara quedava per recol·lectar.

València

L'Horta Oest

L'episodi de pluja i granís del 12 de novembre va causar incidències en els municipis de Manises, Torrent, Aldaia, Quart de Poblet i va provocar danys fonamentalment en cítrics, caqui i ornamentals en els quals es va observar un percentatge de danys variable en funció de localització de les parcel·les afectades.

L'Horta Nord

Algun episodi de vent entre els dies 18 i el 23 de novembre va provocar deterioracions de diferent consideració en cítrics situats en diferents localitats de la comarca amb defoliacions, caiguda de fruita i ramejat.

El Camp de Túria

El granís del dia 12 de novembre va produir danys principalment en els municipis de Lliria, Vilamarxant, la Pobla de Vallbona, Benaguasil i Benissanó. Els cultius més perjudicats van ser la coliflor, la carxofa, el caqui i, en menor mesura, els cítrics. La coliflor i la carxofa només es van salvar en les parcel·les on la pedra no va ser molt forta. Respecte del caqui, la feblesa de la pell i el moment en el qual es trobava el cultiu, amb el fruit ja madur, van provocar importants repercussions en les parcel·les amb fruita pendent de recol·lectar. Finalment, i pel que respecta als cítrics, les depreciacions es van produir únicament en l'escorça, les varietats més afectades van ser la navelina, la clemenules i l'orogrande.

5. ESTAT DELS CULTIUS

A continuació s'exposa un resum de l'estat dels cultius a la Comunitat Valenciana.

5.1. CEREALS GRA

Cereals d'hivern

- Alacant: en algunes zones, aprofitant les pluges de principis de novembre, es van iniciar les sembres. No obstant això, en general, aquestes estaven molt endarrerides perquè els agricultors estaven esperant més acumulació de pluja per a sembrar.
- Castelló: als Ports, zona cerealística per excel·lència de la província, la major part de les superfícies ja es trobaven al novembre en la primera fase del cultiu, i estaven realitzant l'aportació al terreny d'adobs orgànics.
- València: a la Vall d'Aiora, així com als Serrans i al Racó d'Ademús, amb les primeres pluges es van iniciar les sembres tardorenques d'ordi i de blat. Els guarets eren aprofitats per a pastures d'ovelles i cabres.

Cereals d'estiu

Arròs

- Castelló: després del fangueig es van inundar els camps i romandran així fins al 15 de gener com indiquen les normes agroambientals per al cultiu de l'arròs en sistemes agraris d'especial interès als quals pertanyen les explotacions dels municipis de la Llosa i Xilxes.
- València: en haver-se arribat a precipitacions acumulades superiors als 30 mm es va autoritzar al novembre el fangueig primerenc.

Dacsa

- Alacant: al Baix Segura va finalitzar la recol·lecció de dacsa amb destinació a gra la segona setmana del mes.
- València: al Racó d'Ademús el gra havia arribat el novembre al grau d'humitat adequat, entorn de l'11 %, per la qual cosa es va fer la collita. Els rendiments van ser bons, sobretot respecte a l'any passat. Els restolls van ser aprofitats pel bestiar oví i per la fauna silvestre. La dacsa farratgera es va empaçar per a alimentació i per a llits per al bestiar.

5.2. TUBERCLES

Creïlla

- Alacant: a l'Alt Vinalopó es va mantindre el novembre la recol·lecció de creïlla de *verdete* amb una estimació de la producció a la baixa. Al Baix Vinalopó va seguir el desenvolupament del cultiu d'estiu per a iniciar la recol·lecció al desembre. En algunes parcel·les els episodis de fortes pluges i vents van afectar el cultiu i van tombar la part aèria. Al Baix Segura va començar la plantació de creïlla de collita.
- Castelló: al Baix Maestrat encara no s'havia iniciat la sembra de la creïlla. Aquesta estava prevista per a finals de desembre per a així evitar les gelades i recol·lectar sobre el mes de març.
- València: a l'Horta Nord es va condicionar les parcel·les per a fer la plantació de creïlla el mes de novembre.

Moniato

- Alacant: la recol·lecció de moniato *roig* i *blanc* al Baix Segura es va paraitzar momentàniament la segona setmana de novembre a causa de les precipitacions. La qualitat i grandària dels tubercles recol·lectats van ser adequades

Xufa

- València: a l'Horta Nord durant el mes de novembre es va fer la collita en algunes parcel·les, i es va cremar la palla per a facilitar-ne l'assecatge i la recollida posterior del tubercle.

5.3. INDUSTRIALS

Aromàtiques

- València: al Racó d'Ademús, les plantes aromàtiques lavanda/lavandí van detindre al novembre el creixement amb l'arribada de les primeres rosades blanques.

5.4. FARRATGERES

Alfals

- Alacant: a les comarques del sud va continuar el novembre el bon desenvolupament de les plantacions, així com les tallades successives i les tasques de volteig per a l'assecatge.
- València: al Racó d'Ademús es va realitzar el novembre l'última tallada de l'any, atés que el cultiu alenteix el creixement abans de la parada hivernal.

5.5. HORTALISSES

Carxofa

- Alacant: a les comarques del sud es va intensificar la recol·lecció amb el començament de les tallades en les noves plantacions. En general, va haver-hi una gran irregularitat de qualitats, la major part dels capítols emmalaltia de poca compacitat a causa de la falta de fred nocturn, per la qual cosa la tendència va ser collir-los amb menor grandària per a preservar-la. Al Baix Vinalopó van continuar realitzant-se noves posades en cultiu sobretot amb peus. A l'Alacantí també va començar la collita en les grans finques, així com en el municipi d'Aspe al Vinalopó Mitjà. En aquesta comarca la carxofa tipus *calicó* de Novelda va continuar el desenvolupament.
- Castelló: durant el mes van prosseguir les collites al Baix Maestrat. La zona es va veure afectada per fortes pluges del dia 11 de novembre, ocasionalment acompanyades de granís, que va marcar alguns productes en parcel·les molt localitzades. A Benicarló s'estaven cultivant tres tipus de varietats híbrides, i és únicament una d'aquestes la que més bon resultats estava donant d'adaptació al territori. El mes de novembre era encara poca la producció recol·lectada, segons va anar avançant va augmentar la quantitat i la qualitat del producte collit.
- València: es van recol·lectar carxofes al Camp de Morvedre, la producció va ser abundant, gràcies a les bones temperatures. A l'Horta Sud el cultiu va seguir la seua evolució amb normalitat. Durant el mes es van dur a terme tractaments fitosanitaris contra l'eruga.

Api verd

- Alacant: al Baix Segura van prosseguir els trasplantaments al novembre i es van recol·lectar les plantacions d'agost. La disponibilitat de tallada va anar incrementant-se pel fet que les temperatures de les setmanes anteriors van accelerar els cicles dels programes de plantació en les grans finques. A més, van augmentar els minvaments per l'increment dels atacs d'alternària. Al llarg del mes va finalitzar la recollida a l'Alt Vinalopó. La qualitat va ser bastant bona sense incidència de virus ni fitoplasmes. A l'Alacantí s'esperava iniciar les tallades al desembre.

Albergínia

- Alacant: en el mes de novembre va continuar la campanya d'albergínia d'hivernacle a les comarques més meridionals, amb una qualitat i color òptims i amb predomini del calibre M.

Bròcoli

- Alacant: al Baix Segura van prosseguir el mes de novembre les plantacions i es va intensificar la recol·lecció amb l'increment de parcel·les que la iniciaven. En general la qualitat va ser dolenta a causa de la conjunció de les pluges i les elevades temperatures posteriors, per la qual cosa van augmentar considerablement les afeccions per *botrytis* i un percentatge molt elevat de la producció es va destinar a indústria. Al Baix Vinalopó es

preveien noves plantacions per a principis de desembre. A l'Alacantí es va iniciar la recol·lecció en les grans plantacions i en l'Alt Vinalopó van prosseguir amb una bona qualitat i estat sanitari. Així mateix, al Vinalopó Mitjà les plantacions escalonades van presentar diferents situacions, ja que unes estaven acabades de sembrar, unes altres en desenvolupament i la resta en recol·lecció.

Carabasseta

- Alacant: en les poques plantacions existents en hivernacle a les comarques del sud va continuar la recollida al novembre. La qualitat va ser bona i M el calibre destacat.
- Castelló: a la Plana Alta va continuar la recollida de carabasseta *blanca* que és menys resistent a les elevades temperatures i mostra una pitjor qualitat en les mateixes condicions ambientals que la *verda*, però que és més apreciada pel consumidor local.

Carabassa

- Alacant: al Comtat i a l'Alcoià va prosseguir al novembre la collita de la carabassa *cabell d'àngel*, amb la previsió que finalitzara el mes de desembre. Es va estimar una important reducció de collita. A l'Alt Vinalopó la recol·lecció d'aquesta carabassa va començar a mitjan mes, amb un cert retard respecte del que és habitual. El percentatge de carabassa de primera flor va ser molt baix, pel fet que les altes temperatures de l'estiu la van cremar. A més, les carabasses de segona flor tampoc van tindre un desenvolupament òptim i el calibre obtingut va ser xicotet. En totes dues comarques es preveia una baixada de collita considerable.
- València: a l'Horta Nord va concloure la campanya de carabassa el mes de novembre.

Ceba

- Alacant: al Baix Segura l'entrada de noves plantacions al novembre va augmentar la quantitat de ceba tendra llesta per a l'arrancada. Els bulbs van presentar una qualitat i diàmetre òptims. Al Baix Vinalopó va prosseguir el desenvolupament de les plantacions. Al Vinalopó Mitjà a principis de mes es van sembrar noves parcel·les en diferents emplaçaments d'Aspe i Hondón de las Nieves.
- València: durant el mes de novembre es van trasplantar varietats extratemperenques de ceba a la Ribera Baixa. Va prosseguir a l'Horta Nord la recol·lecció de la ceba tendra. Algunes parcel·les presentaven símptomes d'*Stemphylium*. A l'Horta Sud a final de mes es van realitzar plantacions de ceba en algunes parcel·les.

Col de cabdell

- Alacant: al Baix Segura la disponibilitat de recollida de col *llisa* al novembre va ser baixa. La compacitat de les peces era òptima amb un pes mitjà d'1,5 kg. Al Baix Vinalopó van continuar les noves plantacions i en l'últim terç del mes va començar la collita de les parcel·les de sembra més primerenca. En aquesta mateixa comarca les plantacions de col xinesa van desenvolupar amb normalitat. A l'Alt Vinalopó va començar la recol·lecció de col *llisa* amb una bona qualitat del producte malgrat alguns danys per *Sclerotinia* i pugó

farinós, les quals no van arribar al magatzem perquè en la recollida manual les fulles afectades s'eliminen. A l'Alacantí les parcel·les de col *kale* i col *arrissada* es preveia collir-les el desembre.

- Castelló: al Baix Maestrat les collites de col de cabdell de *fulla arrissada* i en col de cabdell de *fulla llisa* van continuar incrementant-se a mesura que avançava el mes. En continuar les elevades temperatures les grandàries de cabdell al Baix Maestrat van estar entre 1,2 kg/peça i 1,5 kg/peça, mentre que a la Plana Alta van arribar als 2 kg/peça amb dificultat a final de mes.

Coliflor

- Alacant: al Baix Vinalopó la producció de tallada va anar augmentant al llarg del mes de novembre, amb un xicotet percentatge de capces groguenques i una variació de pes mitjà que va ser d'1,5 kg a principis de mes a 1,3 kg a la fi d'aquest. Al Baix Segura es van incrementar tant la producció com la quantitat de capces groguenques a causa de les elevades temperatures. El pes mitjà va ser d'1,5 kg.
- Castelló: igual que a la col de cabdell, a la coliflor blanca li va costar aconseguir una bona grandària de cabdell a conseqüència de les elevades temperatures del mes de novembre.

Escarola

- Alacant: al Baix Vinalopó va continuar el desenvolupament de les plantacions.
- Castelló: les collites d'escarola *arrissada* van prosseguir durant tot el mes amb volums de producció constants amb peces entorn d'1,2 kg al Baix Maestrat i a la Plana Alta. L'escarola de fulla *ampla llisa* va entrar més tard en recol·lecció i va incrementar els volums segons anava transcorrent el mes.

Espàrrecs

- Alacant: va prosseguir l'evolució normal del cultiu a l'Alt Vinalopó amb la massa foliar en bon estat acumulant reserves.

Espinacs

- Alacant: va continuar el novembre l'evolució de les plantacions del Baix Vinalopó. A l'Alt Vinalopó va finalitzar la recol·lecció de les últimes parcel·les. La destinació principal dels espinacs és per a consum en fresc, ja que les plantacions destinades per a indústria cada vegada són menys freqüents.

Faves

- Alacant: al Baix Vinalopó i al Baix Segura els horts familiars i les xicotetes superfícies disseminades van evolucionar amb normalitat al novembre i van arribar a una alçària de 30-40 cm i van iniciar la floració. Les primeres parcel·les van començar a recol·lectar-se a la fi de mes.

Bajoques

- Alacant: va continuar la recol·lecció en els hivernacles amb baines de dimensions i qualitat apropiades.

- Castelló: les bajoques cultivades a l'aire lliure van començar a escassejar al novembre a conseqüència de les elevades temperatures, i es va produir un ventall de qualitats comercials en el mercat. No obstant això, les cultivades en hivernacle van presentar bones qualitats i es va allargar el període de recol·lecció.

Encisam

- Alacant: van continuar les plantacions escalonades al Baix Segura, i es va iniciar amb el mes la collita de les primeres plantacions d'encisam *romà*, *little gem* i *mini romà*. Al Baix Vinalopó van destacar les noves superfícies plantades des d'octubre. A la fi de novembre la varietat *romà* de les primeres sèmbrs havia aconseguit la grandària comercial i s'estava recol·lectant. Els planters d'encisam estaven protegits amb tunelets de polietilè. A l'Alacantí va començar la plantació de les varietats *iceberg* i *baby* en l'àrea de la Canyada del Fenollar, mentre en altres zones va arrancar la recol·lecció de la varietat *romà*. A l'Alt Vinalopó va prosseguir la collita.
- Castelló: el novembre les elevades temperatures van continuar perjudicant la qualitat final del producte. La falta de diferència tèrmica nocturna, va provocar el marcimant de les fulles exteriors i la falta de pigmentació en les diferents varietats d'encisam francès. L'encisam *romà* va presentar deterioració en les fulles exteriors i una major grandària final de la peça, característica que va devaluar comercialment el producte. Es van començar a realitzar plantacions de cicle de cultiu hivernal en parcel·les de segona ocupació al Baix Maestrat.

Nap, napicol i xirivia

- Alacant: es va mantindre al novembre l'arrancada de xirivia a l'Alt Vinalopó amb una bona qualitat, a pesar que durant la fase de nascència el cultiu es va veure afectat per les altes temperatures i el vent. També va prosseguir la recol·lecció de nap i napicol. En naps es van observar alguns danys per mosca de la col i el cuc del filferro. La qualitat en general va ser bona, encara que els rendiments van baixar considerablement per l'enduriment dels criteris de qualitat d'aquesta arrel. Mentre que en napicol es va obtindre un producte de bona qualitat malgrat la presència de *Xanthomonas* en fulla.

Cogombre

- Alacant: tant al Baix Vinalopó com al Baix Segura va prosseguir la recollida en els hivernacles, amb una qualitat i dimensió òptimes, en general, excepte en les plantacions velles, que van començar a alçar-se.

Julivert

- Alacant: en novembre es va mantindre el bon desenvolupament de les noves plantacions de julivert i coriandre en les quals es van produir tallades continuades.

Tomaca

- Alacant: el mes va començar amb una alta disponibilitat de collita de tomaca *acostellada* d'hivernacle tant al Baix Vinalopó com al Baix Segura, a causa de l'entrada a recol·lecció de

plantacions noves a la fi d'octubre. Els fruits van destacar per la qualitat i maduresa òptimes que tenien amb calibres que van oscil·lar entre G-GG.

- Castelló: les elevades temperatures de novembre van permetre allargar l'època de recol·lecció de tomaca a l'aire lliure, però va finalitzar bruscament amb l'episodi de pluges i granís de la segona setmana de novembre que es va donar en les zones productores. Per contra, va seguir la collita de les diferents varietats de tomaca produïdes en cultiu forçat.
- València: a l'Horta Nord va concloure la campanya de tomaca a l'aire lliure i va prosseguir el cultiu en hivernacle.

Carlota

- Alacant: el cultiu va estar en ple procés de collita a l'Alt Vinalopó. La qualitat fins al moment va ser bona i els rendiments mitjans van ser correctes. Van arrancar les primeres sèmbras sota manta tèrmica.

5.6. CÍTRICS

Mandariner

- Alacant: va concloure el novembre la collita de clementines *clemenrubí*, *oronules*, *loretina* i *marisol*. Es van iniciar amb el mes les collites de clementines *clemenules* i *orogrande* i en l'última setmana els de la mandarina híbrida *clemenvilla* o *nova* al Baix Segura i a la Marina Alta. Va continuar l'engrossiment en les mandarines híbrides com *leanri* i *nadorcott*.
- Castelló: va prosseguir la collita la clementina *clemenules* que és la varietat per excel·lència a la província. Una vegada collida es va portar a la cambra de frigoconservació uns dies perquè canviara de color, procés conegut com a desverdiment, encara que el color obtingut en cambra no és tan atractiu com el color resultant de la maduració natural del fruit. Aquest pas va ser necessari a causa de la falta de diferència tèrmica entre el dia i la nit. Les parcel·les on va començar la collita van ser aquelles en les quals els fruits cítrics mostraven bon calibre i estaven lliures de plagues.
- València: durant el mes de novembre estava molt avançada la collita de clementines primerenques com l'oroval, l'*oronules* o la *clemenrubí* i en la satsuma *owari*. Va prosseguir durant el mes la campanya de clementines de mitja temporada, fonamentalment *clemenules* i *oronules* a bon ritme. Els forts vents del mes van originar defoliacions, ramejat i caigudes de fruits en l'Horta Nord. Va continuar la fase d'engrossiment i canvi de color en clementines tardanes com l'*hernandina* o la *kara*. Es van iniciar les aplicacions en el camp per a evitar l'aigualit. Així com per a la conservació de la pell i previndre l'abscisió del fruit madur quan finalitza el viratge del color.

Taronger

- Alacant: durant el mes de novembre va prosseguir la collita de la taronja navelina, el ritme de collita de la qual es va incrementar i es va iniciar la recol·lecció a arbre net perquè amb el descens de les temperatures nocturnes les taronges havien virat de color. Es van seleccionar

els fruits amb dimensions majors de 67 mm. La fruita va continuar introduint-se en cambres de desverdiment, encara que durant menys temps (4 dies). La segona setmana del mes van començar les collites de la taronja *salustiana* en les zones més precoces de la Marina Alta. Va prosseguir l'engrossiment en altres varietats de taronja com la nàvel *chislett*.

- **Castelló:** les taronges primerenques ja havien aconseguit la maduració completa i s'estaven collint. Mentre que les de mitjana estació i les taronges tardanes ja havien arribat a la grandària final i començaven el canvi de color. Es va apreciar que alguns camps s'havien deixat de cuidar per problemes de cotonet, d'aranya i, principalment, per la falta de rendibilitat del cultiu, agreujada per l'increment del preu de l'aigua, combustibles, fertilitzants, fitosanitaris, etc.
- **València:** durant el mes es va generalitzar la recol·lecció de la taronja *navelina* a bon ritme. A la Ribera Alta es van detectar forts atacs de negreta provocats per la mosca blanca i les parcel·les molt afectades no van recol·lectar. Va prosseguir la fase d'engrossiment i canvi de color de les taronges tardanes com *nàvel late* i *lane late*.

Llimera

- **Alacant:** al final del mes de novembre s'hi havia arreplegat el 18 % de la producció de llima *fina* que es va portar a la cambra de desverdiment durant 6 dies.

Aranger

- **Alacant:** va prosseguir la collita de l'aranja *roja* al novembre. A la fi de mes s'hava recol·lectat el 20 % de la producció. Els fruits es van destinar a cambra de desverdiment durant un període de 3 a 4 dies.

5.7. FRUITERS

Fruiters de llavor

- **Alacant:** en el Comtat i en l'Alcoià en diverses varietats de pomera es va dur a terme la poda i els tractaments fitosanitaris per al motejat al novembre. A l'Alcoià va finalitzar la collita de la poma *fuji* i de la *roja de Beneixama* la segona setmana del mes. A l'Alt Vinalopó va concloure a principis de mes la de la varietat tardana *fuji*, en aquesta comarca es va estimar una reducció generalitzada en la producció de pomes.
- **València:** al Camp de Morvedre els fruiters estaven entrant en la parada vegetativa d'hivern al novembre i van començar els treballs de poda. Al Racó d'Ademús ja havia finalitzat la recol·lecció de les varietats tradicionals com la poma *esperiega*. Es va estimar una producció total d'aproximadament un 20 % d'una collita normal. Les fulles dels arbres van començar a esgrogueir-se i se'n va iniciar la caiguda.

Nisprer

- **Alacant:** va prosseguir la floració en la principal comarca productora i es va mantindre la poda i la eliminació de ram florals.

Fruiters de pinyol

- Alacant: al Comtat i a l'Alcoià es van fer labors de poda en els fruiters de pinyol, especialment en la bresquillera, i algunes labors amb fresadora aprofitant la saó del sòl per a eliminar males herbes. A l'Alt Vinalopó es van fer treballs de manteniment, prepoda (tall superior) i poda, a més de l'aportació d'adobs i regs.
- València: a la Vall d'Albaida es va observar al novembre que els arbres estaven en parada vegetativa i va començar la poda, en la qual cada vegada és més habitual triturar les restes. Al Camp de Túria les bresquilles ja es trobaven en l'estat fenològic A (gemma d'hivern).

Altres fruiters

Alvocater

- Alacant: a la Marina Alta va continuar la recol·lecció de la varietat *bacon*, mentre que a la Marina Baixa va finalitzar la segona setmana del mes i va començar la de la varietat *hass* l'última setmana amb un bon calibre. En totes dues comarques es va observar una disminució de la producció respecte a la campanya anterior pel fet que el quallat va ser deficient per les pluges constants.
- Castelló: els alvocats es trobaven en estat de maduresa del fruit, depenent el grau de si es tractava d'alvocats de primera temporada (*bacon*), mitja temporada (*hass y fuerte*) o bé tardans (*lamb-hass*). Es va realitzar la recol·lecció de la varietat *bacon* a la Plana Alta. Després de l'episodi de pedra dels dies 11 i 12 de novembre, les plantacions afectades a la Plana Baixa van patir danys en les fulles.

Caquier

- Alacant: a la Marina Baixa va concloure la collita el novembre.
- Castelló: les parcel·les de caqui de l'Alt Palància presentaven els fruits amb la mida final, estaven acolorits i va prosseguir la recol·lecció iniciada el mes anterior.
- València: a la Safor, a l'Horta Nord i al Camp de Túria l'estat fenològic del caqui el novembre era el 90 (Fruit senescent). Al Camp de Morvedre es va apreciar que encara quedava algun camp pendent de collir. A la Ribera Alta es va observar a la zona d'Alzira que la campanya de recol·lecció estava molt avançada. La proliferació del fong *Mycosphaerella nawae* s'havia controlat millor del que s'esperava. Durant el mes, les poblacions de *Ceratitis capitata*, tant en les plantacions de caqui com en les de cítrics, van continuar amb nivells elevats per la qual cosa alguns agricultors es van interessar pels tractaments terrestres programats per la Conselleria d'Agricultura, amb vehicles tot terreny per a reduir les poblacions. A la zona de Carlet es va apreciar una producció molt de menor que la d'una campanya normal, amb reduccions que van arribar a superar el 60 % en algunes zones. Els factors que han intervingut en aquest descens van ser les condicions adverses durant la floració i les temperatures elevades, així com les plagues de mosca blanca i de cotonet. La fruita que s'ha pogut comercialitzar era de bon calibre. La finalització de la recol·lecció en el

camp estava prevista per a principis de desembre, uns 15-20 dies abans de l'habitual. Quant al cotonet, enguany la incidència ha sigut menor en tota la campanya. Encara que a la fi de novembre es va detectar un repunt en algunes parcel·les de la tercera generació del cotonet, possiblement perquè hi ha parcel·les que les han deixat de tractar per la falta de collita. Quant a la mosca de la fruita, la calor dels últims mesos va fer que les poblacions foren més altes i hi haguera més fruits afectats. La poca quantitat de fruita va fer que alguns agricultors no realitzaren els tractaments i el control contra la plaga amb paranys, ja que el cost d'aquests era major que el que hagueren obtingut amb poca la collita que hi havia. Quant a la mosca blanca, existeix el mateix problema que en els cítrics, ja que es tracta de la mateixa plaga que infecta els dos cultius. La poca producció va provocar que algunes parcel·les no es tractaren i les que sí que es van tractar s'han tornat a infectar al cap de poc de temps, la qual cosa va provocar forts atacs de negreta en algunes zones. A la Vall d'Albaida es va observar igualment una forta afecció de mosca blanca per la falta de tractament.

Magraner

- Alacant: al Baix Vinalopó a mitjan novembre encara continuava la collita d'algunes parcel·les de magrana *mollar*, amb un cert retard del cultiu per culpa de les diverses incidències meteorològiques. Al Baix Segura va concloure la campanya a principis de mes. Encara que inicialment s'esperava una important reducció de producció de magrana *mollar*, finalment no va ser tan pronunciada. En altres varietats com la *valenciana* també es va apreciar una disminució.

5.8. FRUITA SECA

Ametler

- Alacant: van començar les tasques de poda, femat i tractaments d'hivern, no obstant això, a causa de les elevades temperatures, en alguns emplaçaments la caiguda de fulles es va retardar, per la qual cosa també es van demorar aquestes labors.
- Castelló: el novembre ja estava acabada la collita de l'ametla amb rendiments molt baixos en totes les zones productores. Es va apreciar la formació de les gemmes d'hivern. A l'Alt Palància, la Plana Alta, el Baix Maestrat, l'Alt Maestrat i els Ports s'estaven portant a terme les labors de poda. L'ametler va perdre força per l'envelliment progressiu de les branques. En realitzar la poda de manteniment es reinicia el cicle productiu de l'arbre per a tornar a tindre produccions adequades. L'ametler és exigent en llum. Si es realitza una poda adequada, s'afavoreix la il·luminació, es redueix el risc de patir malalties fúngiques i produeix més hidrats de carboni i assimilats que afecten directament la inducció floral de la campanya següent. Ja que en reduir el desenvolupament vegetatiu s'afavoreix la producció.
- València: al Racó d'Ademús va finalitzar la recol·lecció amb una producció que s'estimava en el 25 % d'una normal. L'arbratge va començar a perdre la fulla.

Avellaner

- Castelló: al novembre la campanya estava pràcticament finalitzada en els municipis productors, i quedaven per recollir únicament les explotacions dels titulars de les quals les recol·lecten els caps de setmana. Es tracta d'un cultiu que en els últims anys no ha tingut grans rendibilitats econòmiques, i en el qual moltes parcel·les són de minifundi. Les pluges torrencials dels dies 11 i 12 de novembre van arrossegar una part de la producció que encara quedava en el camp, que aquesta campanya era ja escassa a causa dels problemes en la floració i el quallat per la mala sincronització en la dicogàmia per les humitats persistents en els mesos de primavera.

Anouer

- Castelló: al novembre, mentre l'arbre estava latent es va realitzar la poda dels anouers, és un procés summament útil per a donar-li la forma desitjada a l'estructura de l'anouer, disminuir l'estrès i maximitzar el rendiment productiu de la pròxima collita. L'anouer no és exigent en labors de poda, però aquestes són beneficioses per a assegurar una producció adequada. Quant a l'estat fenològic del cultiu els aments es trobaven en repòs.

5.9. GARROFERA

- Alacant: els arbres van romandre en la fase de floració i van iniciar la de quallat. S'esperava un augment de la producció a causa de la recuperació d'arbres abandonats.
- Castelló: una vegada finalitzada la recol·lecció de garrofes a l'octubre al Baix Maestrat i a la Plana Baixa, els arbres estaven sent sotmesos en algunes parcel·les a labors de poda. Com que ha sigut, una altra campanya més, el cultiu rendible s'han fet labors de manteniment i millora del cultiu, la qual cosa contribueix a maximitzar el rendiment de la collita futura. Ha prosseguit la preocupació en el sector pels freqüents robatoris en el camp d'aquest producte, pels bons preus que s'obtenen.
- València: a l'Horta Nord i al Camp de Túria l'estat fenològic de la garrofera al novembre era el 51 (obertura de botons florals). A la Ribera Alta es va observar que el quallat de garrofes havia sigut abundant, amb bones expectatives de collita per a la campanya següent. En algunes parcel·les es va realitzar la poda dels arbres i la llaurada del sòl per a airejar-lo i retindre l'aigua de la pluja.

5.10. VINYA

Raïm de taula

- Alacant: al Vinalopó Mitjà es van mantindre les deficiències per clevillat en la pell de la varietat *doña maria* i la recol·lecció va concloure a la fi de mes. Així mateix, va continuar la recollida de *crimson*, amb falta de color, i la de *red globe*, amb un percentatge elevat de raïms afectats per podridura a causa de la combinació d'humitat i altes temperatures, per la qual cosa un xicotet percentatge es va quedar sense collir. A la fi de mes va concloure la recollida de raïm *ideal* i es va deixar també un xicotet percentatge sense recol·lectar per

problemes de podridura. Les pluges de la segona setmana del mes van incidir en la qualitat del raïm *moscatell italià*. La primera setmana de novembre va arrancar la verema del raïm *aledo*, si bé molt alentida perquè encara s'estaven agafant varietats d'estiu a causa de l'escassa demanda i dels preus baixos. En la resta de les comarques productores va concloure la recol·lecció.

Raïm de vinificació

- Alacant: una vegada finalitzada la verema en totes les comarques productores al novembre van fer les tasques de poda.
- Castelló: a les zones viticultores de la província havia acabat la verema i havia començat la parada hivernal, i s'observava l'agostejament i la caiguda de fulles.
- València: havia conclòs la verema als Serrans. A l'Horta Nord i al Camp de Túria l'estat fenològic de la vinya era el 45/47-O (agostejament i caiguda de fulles). A la Vall d'Albaida la campanya havia sigut menys productiva que en anys anteriors, però de molt bona qualitat, amb un bon estat sanitari del raïm que finalment no s'havia vist afectat pel míldiu ni per altres malalties.

Vivers de vinya

- Alacant: a l'Alt Vinalopó es va fer la poda de la part aèria com a fase prèvia a l'extracció del cultiu en gran quantitat de parcel·les.

5.11. OLIVAR

- Alacant: la recol·lecció es va generalitzar en totes les comarques des de principis de mes, amb una expectativa de producció a la baixa respecte a un any normal en totes. A l'Alt Vinalopó van començar per les varietats més primerenques com *arbequina* o *genovesa* i a mesura que avançava el mes van continuar amb *rojal*, *picual* i *changlot*. Els rendiments van ser variables, des d'un 19 % al Vinalopó Mitjà a un 20 %-25 % al Comtat i a l'Alcoià. Al Baix Vinalopó i al Baix Segura va finalitzar la collita d'oliva per a adobat.
- Castelló: tal com s'havia previst, la collita d'olives va ser molt escassa i gran part de l'oli produït va estar destinat per a l'autoconsum. La producció a escala provincial podria estar entorn del 10 % de la campanya anterior. A la zona de l'Alt Palància, va acabar la campanya a la fi de novembre amb entrades a les almàsseres al voltant del 5 % del que seria una campanya normal sense minvaments de producció. En les zones costaneres el minvament no ha sigut tan gran, i en algunes varietats com l'*arbequina* es podia observar producció en algunes parcel·les. Com que enguany no ha sigut rendible la recol·lecció, els agricultors han descuidat els tractaments contra la mosca, la qual cosa ha incrementat la corba poblacional, i ha atacat la poca oliva que quedava en l'arbre. Les almàsseres van obrir pocs dies a la setmana, i en alguns casos van decidir associar-se per a disminuir les despeses de gestió, ja que no era rendible, més tenint en compte els increments en els costos energètics.

- **València:** a la Vall d'Aiora i a la Plana d'Utiel-Requena el cultiu es trobava en estat fenològic 89-J2 (enverat complet, maduració). A l'Horta Nord i al Camp de Túria les oliveres ja havien arribat a l'estat fenològic 00-A (gemma compacta d'hivern). Als Serrans ja s'havia recollit la collita. A la Ribera Alta es va apreciar que la campanya va ser molt curta amb una disminució de producció respecte a una campanya normal que es podria situar en el 60-70 %. La recol·lecció de l'oliva havia anat a bon ritme i la grandària era bona, ja que les pluges dels últims mesos havien sigut beneficioses i havien augmentat el calibre. La campanya de recollida a través de les cooperatives va finalitzar en els últims dies novembre per la falta de producció, uns 15-20 dies abans del que és habitual. A la Vall d'Albaida la producció també es va apreciar baixa (al voltant del 35-40 % del que és habitual). El rendiment encara no era significatiu, pel fet que estava previst que la campanya s'allargara fins a finals de gener, però van observar que era inferior al d'altres anys. La qualitat era bona, ja que no hi havia afecció de mosca ni d'altres malalties.

5.12 SITUACIÓ DE LES PASTURES (NDVI)^v

En el mes d'octubre de 2022 es va iniciar el Pla 2022 de l'assegurança de compensació de pastures d'Agroseguro que es fonamenta en el mesurament de l'índex de vegetació (NDVI) mitjançant la teledetecció. L'NDVI mesura la quantitat i el vigor de la vegetació present en la superfície; el valor d'aquest està relacionat amb el nivell de l'activitat fotosintètica. No té en compte altres "indicadors de sequera" (pluviometria, humitat del sòl...), encara que estiga relacionat amb aquests. Agroseguro utilitza la comarcalització agrària del MAPA. La informació d'aquest índex es pot consultar en l'enllaç següent: [NDVI](#)

L'escassetat de pluges a principis del 2022 va posar en risc l'abundància i el vigor de la vegetació en algunes comarques, sobretot a la província d'Alacant; però la situació va millorar considerablement gràcies a les precipitacions dels mesos de març, abril i maig. El mes de juny l'índex de vegetació era superior al normal en tot el territori de la Comunitat Valenciana. Per als mesos de juliol, agost i setembre no hi ha informació d'aquest índex per no tindre cobertura l'assegurança. El mes de novembre la situació que es va observar va ser:

- **Alacant:** en totes les comarques de la província l'índex de vegetació es va trobar per damunt de la mitjana del mes de novembre. Gràcies a les precipitacions del mes va millorar la situació a les comarques del Marquesat i la Muntanya.
- **Castelló:** en totes les comarques de la província l'índex de vegetació va ser superior a la mitjana del mes de novembre. La quantitat i qualitat de les pastures es van veure afavorides per aquesta humitat del sòl a les zones dels Ports i a l'Alt Maestrat, com a comarques més representatives de la província, per ser novembre un mes plujós amb precipitacions i temperatures suaus per a aquesta època de l'any. Les precipitacions van afavorir la recuperació de les pastures.

- València: l'índex de vegetació es va trobar en valors normals en totes les comarques de la província el mes de novembre.

	nov-22		
PROVINCIA DE ALICANTE			
CENTRAL			
MARQUESADO			
MERIDIONAL			
MONTAÑA			
VINALOPÓ			
PROVINCIA DE CASTELLÓN			
ALTO MAESTRAZGO			
BAJO MAESTRAZGO			
LA PLANA			
LITORAL NORTE			
LLANOS CENTRALES			
PALANCIA			
PEÑAGOLOSA			
PROVINCIA DE VALENCIA			
ALTO TURIA			
CAMPOS DE LIRIA			
ENGUERA Y LA CANAL			
GANDIA			
HOYA DE BUÑOL			
HUERTA DE VALENCIA			
LA COSTERA DE JÁTIVA			
REQUENA-UTIEL			
RIBERAS DEL JÚCAR			
RINCÓN DE ADEMUZ			
SAGUNTO			
VALLE DE AYORA			
VALLES DE ALBAIDA			

Por encima de la media

Entre la media y el estrato 2

En estrato 2

En estrato 4

Fuente: <https://www.agroseguro.es/indices/agro.pastos.controlx.PastosIndice>
s

- i El % d'humitat d'un sòl en la capa superficial mesura la relació entre l'aigua disponible (AD) i una quantitat d'aigua disponible total de 25 mm ($ADT = \text{volum contingut a la capacitat de camp} - \text{volum contingut en el punt de pansiment}$). La profunditat a la qual equival aquesta ADT depèn del tipus de sòl (oscil·la entre 20 i 25 centímetres per a un sòl franc, per exemple). El % d'humitat del sòl respecte a la reserva màxima ($R_{\text{màx}}$) fa referència, en canvi, a la quantitat d'ADT que un sòl pot retindre en un volum que arriba a la profunditat de les arrels, i dona informació, per tant, de les capes més profundes del perfil.
- ii L'índex de precipitació estandarditzat (SPI) és un índex normalitzat que representa la probabilitat d'ocurrència d'una quantitat de pluja comparada amb la climatologia de precipitació en una certa localització geogràfica i sobre un període llarg de referència. El valor numèric d'aquest representa el nombre de desviacions estàndard de la precipitació caiguda al llarg del període d'acumulació de què es tracte respecte de la mitjana, una vegada que la distribució original de la precipitació ha sigut transformada a una distribució normal. Els valors negatius representen un dèficit de precipitació mentre que els valors positius indiquen un superàvit de pluja. La intensitat d'un esdeveniment de sequera es pot classificar d'acord amb la magnitud del valor negatiu de l'SPI de manera que com més grans siguin els valors absoluts de l'índex negatiu més seriós serà l'esdeveniment. (Font: AEMET)
- iii D'acord amb els plans especials de sequera (PES), s'utilitza un sistema doble d'indicadors, que diferencia les situacions de sequera prolongada (entesa com un fenomen natural), de les d'escassetat (relacionades amb problemes conjunturals en l'atenció de les demandes).
Situació respecte a l'escassetat conjuntural. Indicadors d'escassetat
L'escassetat (també coneguda com a sequera hidrològica) està relacionada amb els possibles problemes d'atenció de les demandes. Sol presentar-se diferida en el temps respecte a la sequera meteorològica o, fins i tot, no arribar a produir-se, per la gestió hidrològica que pot dur-se a terme en els sistemes o per no existir demandes importants en un sistema. Per tant, els indicadors d'escassetat (volums d'emmagatzematge, nivells piezomètrics, cabals en estacions d'aforament, etc.) defineixen els problemes que pot haver-hi respecte a proveïments, regadius, etc. Aquests indicadors valoren, de manera objectiva, la situació de les unitats territorials d'escassetat (UTE) definides en els PES, i classifica les situacions en quatre escenaris possibles (Normalitat, prealerta, alerta i emergència), que representen les expectatives per als mesos successius respecte a l'atenció de les demandes existents. L'objectiu és la implementació progressiva de les mesures definides en els PES per a cada escenari amb la finalitat d'evitar l'avanç cap a fases més severes de l'escassetat, i mitigar-ne en tot cas els impactes negatius.
- iv Situació respecte a la sequera prolongada. **Indicadors de sequera prolongada**
La sequera prolongada, molt relacionada amb l'habitualment coneguda com a sequera meteorològica, es produeix directament per la falta de precipitacions, que ocasiona que els cabals circulants es reduïsquen de manera important i, per tant, puguen no complir-se els cabals ecològics de situació normal, aleshores es poden aplicar els cabals ecològics definits normativament per a la situació de sequera prolongada.
Els indicadors de sequera prolongada (normalment precipitacions o aportacions en règim quasi natural) valoren, de manera objectiva, si les unitats territorials de sequera (UTS) definides en els PES es troben en situació de sequera prolongada als efectes normatius establits o no s'hi troben.
- v **ASSEGURANÇA DE COMPENSACIÓ PER PÈRDUA DE PASTURES (LÍNIA 410)**: Aquesta assegurança es fonamenta en el mesurament de l'índex de vegetació (NDVI) mitjançant la teledetecció. L'NDVI mesura la quantitat i vigor de la vegetació present en la superfície; el valor d'aquest està relacionat amb el nivell de l'activitat fotosintètica. No mesura altres "indicadors de sequera" (pluviometria, humitat del sòl...) encara que estiga relacionat amb aquest. Com que és una assegurança d'índexs, compensa a partir d'un cert llindar definit en l'assegurança. La base de l'assegurança és la comparació de l'NDVI de cada desena de l'any en curs, amb la mitjana obtinguda, per a aquesta mateixa desena, de la sèrie històrica, que abasta des de 2000 fins a 2017. Per davall de la mitjana s'han establert 4 estrats, pels quals l'assegurança compensa de menys a més (1, 2, 3 i 4). (Font: AGROSEGURO).